

REPORTAGE

Generalforsamling
afholdt digitalt

SIDE 18

APOTEKSPORTRÆT

Reportage fra et
apotek fordelt på
seks enheder

SIDE 22

Sorteret

MEDICINAFFALD SKAL AFLEVERES PÅ APOTEKET

Ny borgerrettet kampagne på vej

10

a

Apotekets kosttilskud
til før, under og efter graviditeten i
nye reformulerede udgaver.

Enkel og tryk rådgivning

Med et produkt til hver sin fase af processen kan I tilbyde jeres kunder den bedst mulige rådgivning. I de nye produkter har vi blandt andet justeret indholdet af D-vitamin og folsyre, så det nu er 100% på linje med Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Ved behov for yderligere tilskud af f.eks. calcium, jern eller D-vitamin er der mulighed for at supplere med andre kosttilskud.

Få mere at vide

Find kurser, produktræning og nyheder i Apotekets App "Viden til forskel".

apotekets

VIDEN TIL FORSKEL

INDHOLD

4 Leder

Bestyrelsens to-do-liste for det kommende foreningsår

5 Medieklip

6 Nyheder

8

Apotekerforeningen arbejder for ny løsning efter IKAS-lukning

10 TEMA MEDICINAFFALD

10

Kunden skal selv sortere medicinaffald

12

Ny borgerrettet kampagne
Medicinrester skal afleveres på apoteket

13

Pilotprojekt
14.000 brugte insulinpenne indleveret

14

Tre apotekere om hvordan de sælger appen ind til kunderne

22

SERIE: APOTEKSPORTÆTTER
Et apotek fordelt på seks adresser

26 Ny viden

Nyt om apoteksrelevant forskning

27 Rundt om

solbeskyttelse

30 APOTEKERLAND

Se hvem, der er udnævnt, flyttet eller har åbnet ny filial.

Jo flere af de ansatte, der kender appen godt, jo flere kan rådgive kunderne i, hvordan man bruger den

Jeanette Juul Rasmussen,
apoteker Birkerød Apotek

18

RESTRIKTIONER. Årets generalforsamling blev transmitteret hjem til medlemmerne fra Apotekersalen i Dehns Palæ den 17. maj.

Bestyrelsens to do-liste

DER ER MANGE MÅL I SIGTEKORNET, og de har én ting til fælles: de skal alle på hver sin måde bidrage til, at apotekernes faglighed bliver bragt yderligere i spil i den del af sundhedsvæsenet, der er tættest på borgeren.

På bestyrelsens to do-liste for den kommende tid står blandt andet:

Ny økonomimodel. Først og fremmest skal vi sammen med Sundhedsministeriet finde en ny økonomimodel for sektoren. Jeg har sagt det før, og jeg kommer til at sige det igen: der er behov for en økonomimodel, som honorerer apotekernes sundhedsfaglige kerneopgave. Det er i apotekernes interesse, men det er frem for alt i borgernes og samfundets interesse, hvis apotekerne fortsat skal yde medicinfaglig rådgivning af høj kvalitet.

Styrket regionalt samarbejde. Vi skal have udbygget det lokale samarbejde mellem apotekerne og regionerne. Der er store potentialer for, at vores sundhedsfagligt uddannede personale kan hjælpe med at løfte flere af de opgaver, som ligger i regioner - og også kommuner. Det gælder både forebyggelse, monitorering og behandling.

Appen skal videreudvikles. Vores nye app er kommet flot fra start. Mere end 30.000 danskere har den nu liggende på deres telefon, og flere kommer løbende til. Og vi er først lige begyndt. Appen skal hen ad vejen tilføjes nye funktioner, og vi er allerede i gang. Vi arbejder blandt andet på, at vores kunder skal kunne linke sig videre over i vores respektive webhandelsløsninger.

Ny foreningsstrategi. Fire pejlemærker udstikker retningen for det igangværende arbejde: apoteket skal tættere på sundhedsvæsenet, apotekets brand skal værnes om og styrkes, der skal fokus på offensiv forretningsudvikling i en digitaliseret tidsalder, og foreningen skal være en løsningsorienteret politisk ak-

Efter en veloverstået generalforsamling kan vi snart konstituere os i bestyrelsen og derefter tage hul på et nyt foreningsår. Og det bliver et travlt et af slagsen.

Jesper Gulev Larsen,
formand for
Danmarks Apotekerforening

tør. Vi ser frem til de videre drøftelser med foreningens medlemmer på den planlagte strategidag i september.

Afskaffelse af recepten. Vi skal have afskaffet recepten, så apotekets udlevering af lægemidler i stedet knyttes op på lægens ordination. Vigtigste argument herfor er, at det vil øge medicinsikkerheden. Det er både lægerne og FMK-styregruppen heldigvis enige med os i, så det bliver et prioriteret projekt, som skal realiseres næste år.

Flere på dosispakket medicin. Dosispakket medicin øger medicin- og patientsikkerheden, og det giver flere af de eftertragtede varme hænder i kommunerne. Derfor skal vi have udvidet ordningen yderligere. Målet er,

at antallet af borgere på dosispakket medicin er fordoblet om to år. Ambitiøst, men absolut muligt.

Bedre muligheder for substituering. Apoteket skal have bedre mulighed for at hjælpe borgerne i restordresituationer. Derfor arbejder vi i Apotekerforeningen på at få udvidet apotekernes mulighed for at substituere. Vi kan bruge vores lægemiddelfaglighed til at finde alternativer til borgerne, når et konkret lægemiddel er i restordre. Det kan være samme lægemiddel i en anden styrke eller en anden form, ligesom vi mener, at apoteket efter fastlagte protokoller bør kunne substituere analogt.

Opstart af simple behandlinger. Vi mener, at apoteket bør kunne opstarte simple behandlinger. Det kan for eksempel være behandling af klamydia, hvor vi lige nu kører en forsøgsordning i samarbejde med Sex & Samfund om udlevering af klamydiatest. Hvorfor ikke også opstarte behandlingen af klamydia på apoteket, hvis testen er positiv?

Det er blot nogle af de punkter, der står på bestyrelsens to do-liste for det kommende foreningsår. Vi kommer ikke til at kede os. Heldigvis. ●

Dermed giver 'apoteket' en transparens i apotekernes lagre, som har været efterlyst af både myndigheder og patientforeninger – ikke mindst i kølvandet på de problemer med forsyningssvigt af medicin, som vi har oplevet de senere år

Jesper Gulev Larsen, formand for Danmarks Apotekerforening, Jyllands-posten.dk, 27. april 2021

Mest læste nyhed på medlemsnettet!

Nyheden om, at Lægemiddelstyrelsen har truffet afgørelse om krav til apoteket om placering af dozeringsetiketter, er den mest læste på medlemsnettet den sidste måned. Nyheden er vist **713** gange.

66.900
nåede personer

Et opslag på apoteket.dk om den **nye app 'apoteket'** blev flittigt delt og er nået bredt ud på Facebook. I alt har der været 765 klik på opslaget og 220 kommentarer, "synes godt om"-tilkendegivelser eller delinger. 66.900 personer så opslaget.

DEBATINDLÆG

Let adgangen til medicinsamtaler i hele landet

Det skaber ulighed, at farmakonerne på apotekerne ikke må foretage medicinsamtaler. Det er især et problem i landområderne, mener Apotekerforeningen, Farmakonombforeningen og Landdistrikternes Fællesråd.

Debatindlæg bragt på altinget.dk 18. maj 2021

Bente Klarlund anbefaler appen 'apoteket'

På Twitter takker Apotekerforeningen Bente Klarlund for i positive vendinger at omtale **appen 'apoteket'** og anbefale den som en hjælp i hverdagen til en multisyg person.

TOP 3

Top 3 mest besøgte sider på apoteket.dk

1. Antistoftest
2. Find apotek
3. Vagtapoteker

Nye overenskomster skal sikre fastholdelse og rekruttering

Nye overenskomster for farmaceuter og farmakonomer på apotek skal bidrage til at styrke arbejdsmiljøet, så man også fremover kan tiltrække dygtige medarbejdere til apotekssektoren.

Lønkomensation, hvis en kursusdag falder på en skemafri dag, betalt sorgorlov og præciseringer, der skal give klarhed over reglerne for skemalægning for farmakonomerne. Det er blandt ændringerne i de overenskomster, som Apotekerforeningen for nylig har indgået med de to personaleorganisationer, Pharmad danmark og Farmakonomforeningen.

Mange nye apoteksenheder har betydet ændrede arbejdsforhold for ikke mindst farmakonomerne på landets over 500 apoteker. Og der har fra Farmakonomforeningens side været rejst et ønske om mere forudsigelighed i arbejdschemaet. Som et led i den nye overenskomst har man derfor præciseret de gældende regler for skemalægning for at skabe klarhed over reglerne, forklarer formand for Danmarks Apotekerforening, Jesper Gulev Larsen, der har forhandlet på vegne af apotekerne.

"Når fagforeningen fra den største faggruppe på apoteket rejser advarselsfla-

get, tager vi det selvfølgelig seriøst. Vi har haft gode konstruktive drøftelser, og vi synes, at vi har fundet nogle løsninger, der adresserer udfordringerne, samtidig med, at vi tager hensyn til apotekernes behov for fleksibilitet i planlægningen," siger formanden.

Work-life-balance

I det hele taget er der lagt vægt på arbejdsmiljøforbedrende tiltag, der skal være med til at sikre, at det også fremover er muligt at tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere i sektoren.

I farmaceuternes overenskomst er det for eksempel aftalt at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal undersøge work-life-balance for apoteksfarmaceuter.

De treårige overenskomster, der gælder for de knap 4.000 ansatte farmakonomer, farmakomelever og farmaceuter på landets apoteker, gælder med tilbagevirkende kraft fra 1. april i år. ●

Nyt demenssymbol

Demens skal være mere synligt, og det skal være lettere at give en håndsækning til mennesker med demens. Derfor lancerer Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark, som Alzheimerforeningen er en del af, nu et nyt nationalt demenssymbol.

Læs mere på Alzheimer.dk, hvor man også kan bestille et kit med det nye symbol

98 %

Til trods for periodiske udfordringer med restorder forlader **98 %** af kunderne apoteket med den medicinske behandling, som deres læge har ordineret.

Kilde: Danmarks Apotekerforening

Sundhedskortet som app

Sundhedskortet findes nu også som app. Digitaliseringsstyrelsen har udarbejdet plakater og stickers i forskellige størrelser, som kan downloades til print. Der findes også stickers til scannere, som ikke kan læse fra appen.

På medlemsnettet findes link til materialerne

NYT PROJEKT

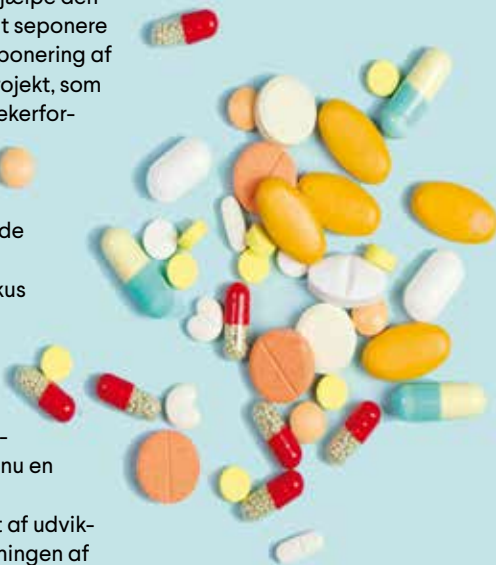
Apotek og lægehus samarbejder om seponering

Hvordan kan apotekets faglige ekspertise udnyttes til at hjælpe den praktiserende læge med at seponere og følge op på plan for seponering af medicin? Det skal et nyt projekt, som Pharmakon laver for Apotekerforeningen, afklare.

Formålet er at udvikle en ydelse til seponering af medicin i samarbejde med almen lægepraksis. I projektet skal der være fokus på samarbejdsrelationer mellem apotek, læge og patient.

Grenaa Apotek og lægehuset Lægefællesskabet i Grenaa afprøver lige nu en fælles indsats.

Der forventes et resultat af udvikling og afprøvningen i slutningen af året.

DENGANG

Foto: Dansk Farmacihistorisk Samling

GODNAT. Forskellige barbitursyrepræparater.

... barbiturater gav den dybe søvn

Alkohol, opium, morfin og det il-delugtende kloralhydrat. Gennem tiderne har man tyet til mange forskellige midler for at få sin skønhedssøvn. Men det ændrede sig, da barbituraterne kom til som et af de første egentlige sovemidler i pilleform. Midlet blev meget populært i midten af 1900-tallet. Med tiden fik man dog øjnene op for mirakelkurens problematiske egenskaber.

Barbiturater er afhængigheds-skabende, og det er nemt at komme til at overdosere såvel bevidst som ubevidst. Og der findes ingen modgift mod overdosis. Kroppen opbygger desuden meget hurtigt tolerans overfor barbiturater.

Tabletterne er også gået over i populærkulturen, især i USA, hvor The Rolling Stones skrev sangen Mother's Little Helper om dem, og Jimi Hendrix og Marilyn Monroe er blandt de store navne, der er døde af en overdosis barbiturater.

Den stigende fokus på skyggesiderne af sovemedicinen betød, at midlet gradvist blev udfaset til fordel for benzodiazepiner, og i dag findes barbiturater kun i begrænset omfang på hospitaler, og som ulovligt rusmiddel på gaden.

Apotekerforeningen arbejder på ny løsning for kvalitetsarbejdet

Hold fast i det gode kvalitetsarbejde på apotekerne, lyder opfordringen fra sundhedsfaglig direktør i Apotekerforeningen, Birthe Søndergaard, efter meldingen om, at IKAS lukker. Der arbejdes på en ny løsning med udgangspunkt i standarderne fra DDKM.

Af: Trine Ganer

I nden årsskiftet gennemføres de sidste akkrediteringer på apotekerne i IKAS-regi. Det står klart, efter at det i slutningen af april blev meldt ud, at de stiftende parter bag IKAS (Institut for Kvalitet og Akkreditering i Sundhedsvæsenet) har valgt at nedlægge akkrediteringsinstituttet fra og med den 30. juni næste år.

Der ønskes, ifølge parterne, en ny tilgang til kvalitetsarbejdet med større fokus på data-drevet udvikling og fagligt samarbejde, for eksempel i såkaldte klyngesamarbejder, som allerede er indført i almen praksis.

For apotekernes vedkommende giver det dog, ifølge sundhedsfaglig direktør i Apote-

kerforeningen, Birthe Søndergaard, fortsat værdi at benytte standarderne i DDKM til at sikre og udvikle kvaliteten på apotekerne, og man håber derfor at kunne videreføre modellen.

”Efter udmeldingen om lukningen af IKAS er vi gået i gang med at se på mulighederne for at finde en ny organisering af kvalitetsarbejdet med udgangspunkt i de standarder, som apotekerne arbejder med i dag,” siger Birthe Søndergaard.

Hold fast

Foreningen vil i den kommende tid gå i dialog med Sundhedsministeriet om en ny løsning, der gør det muligt for apotekerne at fortsætte arbejdet med kvalitetsudvikling. Birthe Søndergaard opfordrer på den baggrund apotekerne til at fortsætte uhindret med det nuværende arbejde med DDKM-standarderne.

”Arbejdet med standarderne sikrer kvalitet og udvikling på apotekerne. DDKM er et godt ledelsesværktøj, som jeg vil opfordre til, at man holder fast i, mens vi forhåbentlig finder en ny organisering,” siger Birthe Søndergaard.

Den seneste spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne om apotekernes arbejde med kvalitetssikring og -udvikling samt evaluering af DDKM 3. version viser stor tilfredshed med DDKM.

”Med 3. version af DDKM er fokus justeret, så kvalitetsarbejdet ikke alene handler om sikring og dokumentation men i højere grad også har fokus på udvikling.

Vi kan se, at den mere fleksible model giver stor værdi på apotekerne. Derfor sætter vi alt ind på at finde en løsning, der giver mulighed for, at det gode arbejde kan fortsætte,” siger Birthe Søndergaard. ●

IKAS LUKKER

Institut for Kvalitet og Akkreditering i Sundhedsvæsenet (IKAS) har i mere end 20 år udbredt kvalitetsarbejde i sundhedssektoren.

Bag IKAS står regeringen, Danske Regioner og Kommunernes Landsforening. Det er de tre parter, der har besluttet at nedlægge instituttet. Årsagen er, at man ønsker en ny tilgang til kvalitetsarbejdet i sundhedsvæsenet.

På de offentlige sygehuse blev akkrediteringen efter Den Danske Kvalitetsmodel udfaset i 2015 i forbindelse med indførelsen af Det Nationale Kvalitetsprogram. Andre dele af den primære sundhedssektor har også indført nye modeller.

Apotekerne har været med siden 2008, hvor man har arbejdet med Den Danske Kvalitetsmodel (DDKM) i samarbejde med IKAS, der har stået for akkrediteringerne.

86%

af alle landets apoteker er tilmeldt DDKM og arbejder med kvalitetssikring og udvikling ud fra de fastlagte standarder.

Frigør potentialet i dit apotek

Den digitale forbruger er her. Lad BD Rowa Technologies støtte dig i overgangen til den digitale apoteksverden.

Fordelene ved automatisering er enorme.

Lever omkostningseffektive recepttjenester med Rowa Technologies. Øg kapaciteten, frigør kapital der er bundet i varelagre, og reducer spild til næsten ingenting.

Og med Rowa Technologies er der mere endnu. Rowa letter dine første skridt ind i den digitale verden med en netværksportefølje af produkter: fra automatisering af medicinudlevering til butiksudstillinger- og digitale skærme i butiksvinduet.

Kontakt:

Henrik Walter, mobil: 61 27 08 08, e-mail: henrik.walter@bd.com

bd.com/rowa

Rowa® Technologies

Rowa® Vmax

En intelligent løsning til opbevaring og udlevering

Rowa Vmotion®

En fleksibel, interaktiv udstilling til håndkøbsmedicin og selvbetjening

KUNDEN SKAL SELV SORTERE MEDICINAFFALD

Apoteket har pligt til at modtage kundernes medicinrester. Nu slår ny vejledning fast, at det ikke er apoteket, som skal sortere i det medicinaffald, der indleveres. Det skal kunden selv gøre - og helst have det gjort hjemmefra.

AF: MERETE WAGNER HOFFMANN
ILLUSTRATION: MAI-BRITT AMSLER

Alle apoteker har nok prøvet at få indleveret en stor pose fyldt med medicinrester, cremer, termometre og alt mulig andet, der var i medicinskabet, da det skulle tømmes. Apoteket kan ikke sige nej til at modtage medicinaffaldet, men personalet skal ikke bruge tid på at sortere det. Det bliver slået tydeligere fast i en revideret vejledning til apotekerne om medicinrester, hvor ordet 'sortere' er fjernet. Den reviderede vejledning er udarbejdet i samarbejde med KL og CRECEA.

"Vejledningen beskriver, at det er apotekets opgave at tage imod medicinrester og opbevare dem forsvarligt, indtil de bliver hentet af det affaldsselskab, kommunen har aftale med - helt, som det står i apotekerloven. Men det er en misforståelse, at apoteket eksempelvis skal tømme emballagen for medicin. Den håber vi at have ryddet af vejen nu, for det har aldrig været meningen, at apoteket skulle påtage sig den opgave,"

fortæller tilskudskonsulent Gitte Hessner fra Apotekerforeningen. Hun har været den faglige ankerperson i revisionen af den over ti år gamle vejledning.

Fokus på sikkerhed

Den nye vejledning har også fokus på arbejdsmiljøet. Det indleverede medicinaffald kan opleves som ulækkert, og medarbejderne skal undgå at komme i berøring med medicin og skarpe eller spidse genstande. Affaldet ændrer sig også i en mere farlig retning.

"I FMK-samarbejdet er vi eksempelvis i gang med at undersøge, om man kan tilpasse FMK til at rumme IV-behandling, når det flyttes fra sygehuset og hjem til patienten. Det viser den glidning med hjemmebehandling, som er i gang. Og når patienten kan få ret stærk medicin og eksempelvis kemobehandling i hjemmet, skaber det en helt ny type affald med medicinrester i - for eksempel slanger og tomme infusionsposer," siger

MORGENMØDE- MATERIALE

Apotekerne vil medio juni modtage morgenmødematerialet med blandt andet en lille film, som viser, hvordan apotekerne skal håndtere indleveringen af medicinaffald.

Gitte Hessner og tilføjer, at apoteket ikke kan sige nej til at modtage denne type affald.

"Men vi kan kræve, at det farlige affald er forsvarligt sorteret og emballeret, så apotekets personale ikke udsættes for risiko ved rester af for eksempel cytostatika," påpeger hun.

Hjælp kunden til selvhjælp

Vejledningen anviser, hvordan apoteket kan hjælpe kunderne med at sortere i affaldet, så personalet ikke

selv får kontakt med det. Helt konkret anbefales det, at apoteket har en bakke klar, som kunden kan hælde medicinaffaldet op i, samt en kanyleboks, man kan benytte til farligt affald – hvis kunden da ikke selv har medbragt en.

"Apoteket kan så tilbyde at guide kunden i at sortere affaldet, så yderemballage, tom emballage, kosttilskud, kosmetiske produkter og alt det andet, som bliver indleveret, sorteres fra og bortskaffes i den almin-

delige affaldsordning," siger Gitte Hessner.

Hun håber, at apotekerne vil tage imod de nye retningslinjer og hjælpe kunderne på vej. ●

Den opdaterede 'Vejledning om modtagelse af medicinaffald og klinisk risikoaffald på apoteket' er udarbejdet af Apotekerforeningen i samarbejde med KL og CRECEA, og den er cleareret med Miljøstyrelsen. Den ligger på medlemsnettet.

Information til danskerne

Medicinrester skal på apoteket

> Danskerne skal lære, at medicinrester skal afleveres på apoteket – og at medicinaffaldet skal sorteres først. Informationsmateriale fra Apotekerforeningen skal hjælpe apotekerne med at informere borgerne.

Fire ud af ti danskere ved ikke, at deres medicinrester skal afleveres på apoteket. Det viser en ny undersøgelse fra YouGov, som Apotekerforeningen netop har gennemført. Og færre ved nok, hvordan de skal pakke og sortere medicin og klinisk risikoaffald, inden det bliver afleveret.

Derfor skyder foreningen nu en oplysningsindsats i gang. Hovedbudskabet er, at medicinaffald er farligt affald. Det

kan udgøre en sikkerhedsrisiko for dyr og mennesker, og det kan skade miljøet, hvis det ikke bortskaffes forsvarligt. Derfor skal det afleveres på apoteket, hvor kommunen henter det og sikrer en forsvarlig destruktion.

Opfordrer apotekerne til at deltage

Informationsmateriale er klar inden sommerferien og består blandt andet af plakater, dørstickere og en brochure. I brochuren bliver det tydeligt forklaret, hvad der er medicinrester, og hvad man skal sortere fra, inden man går på apoteket og afleverer det.

"Mange danskere skelner ikke mellem apotekets forskellige varekategorier og betragter eksempelvis rester af kosttilskud og plejeprodukter som medicinaffald, som de tror skal afleveres på apoteket. Der er derfor hårdt brug for en oplysningsindsats. Den skal sikre, at medicinrester bortskaffes forsvarligt, og at apotekerne slipper for at fylde beholderen til medicinaffald med tom emballage og andet, der hører hjemme i husholdningens almindelige affaldssor-

tering," siger sundhedsfaglig chefkonsulent Helle Jacobsgaard fra Apotekerforeningen.

Hun håber, at apotekerne aktivt vil være med til at informere kunderne og lokalsamfundet om, hvor og hvordan de skal indlevere deres medicinrester.

Synligt samfundsansvar

Helle Jacobsgaard peger også på, at den øgede synlighed om apotekernes pligt til at tage imod returmedicin giver en mulighed for at markere sig inden for den grønne dagsorden.

"Apotekerne påtager sig et vigtigt samfundsansvar ved at indsamle medicinrester og være med til at sikre, at det bliver destrueret forsvarligt, så det ikke havner i de forkerte hænder eller forurener naturen. Apotekerne tager på den måde et medansvar for, at medicinens livscyklus afsluttes på en forsvarlig måde," siger Helle Jacobsgaard.

I PGEU-rapporten 'Green and Sustainable Pharmacy in Europe' bliver Danmark netop fremhævet som et af de lande, hvor

Hvordan vil du skaffe dig af med medicinrester?

- 6 ud af 10: apotek
- 1 ud af 10: skraldespanden
- 2 ud af 10: ved ikke
- 5 % afleverer på forbrændingen

Kilde: Undersøgelse gennemført blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen af YouGov for Danmarks Apotekerforening, maj 2021.

apotekerne er forpligtet til at tage imod medicinaffald og sikre, at det bliver afhentet og korrekt destrueret af det kommunale selskab. Denne opgave er udpeget som en af de syv vigtige punkter på apotekernes grønne dagsorden.

Ny stor plan for affaldssortering

Samfundets syn på affald, og borgeres holdning til at sortere det, har desuden ændret sig meget de senere år. Og fra 1. juli tages endnu et skridt i retning af yderligere sortering, når kommunerne går i gang med implementering af en ny stor plan for mere affaldssortering. Det betyder, at der kommer stort fokus på området, og apotekernes oplysningsindsats ligger fint i slipstrømmen af den kommunale.

Dansk Affaldsforening, der er en sammenslutning af de kommunale selskaber, har orienteret deres medlemmer om, at apotekerne nu vil sætte fokus på håndtering af medicinaffald. Flere kommuner har allerede meldt tilbage, at de er interesserede i at samarbejde med apotekerne om at udbrede budskabet. ●

Returpen

Stor villighed til at aflevere brugte insulinpenne

70 apoteker har på bare tre måneder modtaget næsten 14.000 brugte insulinpenne til genanvendelse.

Siden 1. december 2020 er folk med diabetes i Aarhus, København og Kolding kommuner blevet opfordret til at indlevere deres brugte insulinpenne fra Novo Nordisk på apoteket. De værdifulde materialer bliver herefter genanvendt i andre produkter.

Den ordning er borgerne med på. De første tre måneder er der således indsamlet 368 kilo insulinpenne. Det svarer til op mod 14.000 penne, der slipper for at ende på forbrændingen. Den gode vilje til at 'tænke grønt' går også igen i interviews med de mennesker med diabetes, der er en del af pilotprojektets kvalitative evaluering. Det fortæller Kirsten Lauritsen, der er antropolog og arbejder hos Novo Nordisk. Hun hjælper Novo Nordisk med at forstå, hvordan man som patient håndterer sin diabetes i dagligdagen.

"Jeg har talt med 22 mennesker med diabetes, der alle er interesserede i at returnere deres brugte insulinpenne. Der er stor villighed til at affaldssortere," siger hun.

Det starter i skranken

Et vigtigt led i pilotprojektet er, at apoteket udleverer en pose til patienten, som den brugte insulinpen kan retur-

neres i. Og det er et centralt element i ordningen, forklarer Kirsten Lauritsen. Hun opfordrer derfor apotekerne i de tre kommuner til at huske at udlevere den, når kunderne kommer for at hente deres insulin.

"Systemet starter i skranken. Hvis apoteket giver kunden en pose, så har kunden en indbygget forpligtelse til at give den tilbage igen. Man skylder hinanden noget. Posen er en gave, og den cirkulære økonomi starter her," siger hun og peger på, at posen fungerer som de brugte pennens 'hjem'. Både når man er derhjemme, når man transporterer dem til apoteket, og når de afleveres i skranken.

"De med diabetes, der ikke har fået udleveret posen på apoteket, er mere skeptiske over for forsøget og oplever, at det ville føles upassende at bringe de brugte penne med sig retur. Posen legitimerer altså retursystemet," siger Kirsten Lauritsen.

Store perspektiver

Pilotprojektet Returpen løber frem til den 30. august 2021, og herefter vil man tage stilling til, om ordningen skal gøres permanent og udvides til hele landet. Kasper Bødker Mejlvang, der er landechef i Novo Nordisk Danmark, peger på, at der er store

perspektiver i projektet:

"Dels forbliver det værdifulde materiale i det cirkulære system og bliver genanvendt i andre produkter. Dels sparer vi miljøet for den forurening, der skabes, når det bliver destrueret. Og det kan blive til noget, da vi på verdensplan årligt producerer 500 millioner insulinpenne." ●

Skulle du ikke lige prøve den her app?

Af Kim Andreasen

I april kunne kunderne på landets apoteker for første gang hente den nye app 'apoteket'. Her kan man bestille medicin, se om apoteket har en bestemt medicin på lager, se den aktuelle pris, blive husket på, at man skal tage sin medicin og mange andre af de ting, som man som kunde ellers skulle ringe til apoteket eller møde op for at ordne.

I løbet af de første par måneder har mere end 30.000 danskere hentet appen ned på deres mobil, og potentialet er mange gange større. Farmaci har talt med tre apotekere om, hvad de gør for at udbrede kendskabet til appen og hvilke overvejelser, der ligger bag.

Jeanette Juul Rasmussen, apoteker, Birkerød Apotek

Det kræver en holdindsats

PÅ BIRKERØD Apotek har apoteker Jeanette Juul Rasmussen prioriteret, at så mange af de ansatte som muligt skal have kendskab til appen og dens muligheder.

Hun har derfor opfordret alle blandt personalet til at downloade den.

"Jeg betragter indsatsen for at få vores kunder gjort opmærksomme på appen, og få dem til at downloade og bruge den, som en holdindsats, som alle skal tage

del i. Jo flere af de ansatte, der kender appen godt, jo flere kan rådgive kunderne i, hvordan man bruger den", siger Jeanette Juul Rasmussen.

Hun forklarer, at materialet fra Apotekerforeningen er blevet brugt flittigt - både det interne informationsmateriale, som apoteket har haft oppe på morgenmøder - og de små visitkort til kunderne, som er blevet revet væk i så højt et tempo, at apoteket snart skal have bestilt en ny sending.

"Det gælder om at bruge enhver an-

ledning til at sige til kunderne: "Skulle du ikke lige prøve den her app?" Både i skranken og når man har en kunde i telefonen, som måske har ringet flere gange for at høre, om noget bestemt medicin er på lager. Så kan vi lige sige til vedkommende, at det er nemt at se i appen", forklarer Jeanette Juul Rasmussen, som også peger på, at mange af kunderne ser det som en fordel, at de med appen kan forny deres recept hos lægen.

Claus Holm Slot, apoteker, Vejle Løve Apotek

Visitkort er vigtigste værktøj

HVER GANG personalet på Vejle Løve Apotek fornemmer, at kunderne kunne have gavn af at gøre brug af den nye app, får de et af de små visitkort om

appen med i hånden eller i posen med medicin. Det kan for eksempel være i de

tilfælde, hvor apoteket ikke har kundens medicin på lager.

"Så forklarer vi, at appen kan vise, om vi har medicinen på lager med det samme, og hvis vi ikke har, kan man hurtigt bestille det. Så behøver de ikke gå forges en anden gang", forklarer apoteker Claus Holm Slot.

På apoteket i Vejle har Claus Holm Slot

også givet tre af farmakonomerne en helt særlig rolle i forhold til den nye app.

"De har fået til opgave at sætte sig særligt godt ind i appen og dens muligheder. Så kan de øvrige kolleger altid spørge dem til råds. Og med tre app-eksperter er der ret stor sandsynlighed for, at der altid er mindst en på arbejde", siger han.

Dorte Kamp Teglgård, Aarhus Jernbane Apotek

Udnytter kundernes spørgsmål

MEDARBEJDERNE på Aarhus Jernbane Apotek har sat sig grundigt ind i appen. For det er, i følge apoteker Dorte Kamp Teglgård, afgørende, at alle er klædt på, så kundernes spørgsmål kan udnyttes til at fortælle om, hvordan appen kan hjælpe netop dem.

"Hver gang man så står i en situation, hvor en kunde spørger om noget, som appen kan give svar på, kan man sige: 'Det her kan du finde i apotekets nye app. Lad mig lige vise dig hvordan'", siger Dorte Kamp Teglgård, og tilføjer, at det også er helt oplagt at bruge appen i forbindelse med medicin- og compliance-samtaler.

"Hvis man er ny kroniker, kan det være en udfordring pludselig at skulle tage noget medicin fast. Her kan appens medicinhuskerfunktion være god. Den fremhæver jeg altid overfor den gruppe af kunder".

Apotekeren på det aarhusianske apotek fremhæver også, hvordan appen kan hjælpe de ansatte på apoteket til at give

kunderne en bedre vejledning.

"Vi står for eksempel nogle gange i en situation, hvor der på en recept står, at kunden skal tage medicinen 'Efter skriftlig anvisning'. Det sker, når der ikke er plads på recepten til at skrive hele anvisningen. Udfordringen for os på apoteket er, at vi kun kan se recepten og ikke selve ordinationen, hvor anvisningen er skrevet helt ud. Men med den nye app kan kunden se ordinationen, og vi kan sammen finde ud af, hvordan medicinen skal tages", siger Dorte Kamp Teglgård.

Det lille visitkort om appen, som kunderne forlader Aarhus Jernbane Apotek med, ser anderledes ud end andre steder. Dorte Kamp Teglgård har nemlig valgt at få trykt sin egen udgave, hvor informationerne om appen, og hvordan den kan downloades, er suppleret med oplysninger om hendes apotek.

"Ud over det vigtigste, som jo er, hvordan man bruger appen, har jeg valgt at bruge anledningen til at vise vores åbningstider og fremhæve vores gode beliggenhed her lige midt i byen", forklarer Dorte Kamp Teglgård. ●

Sådan får apoteket kunderne på appen

1 Udnyt kundernes spørgsmål

Brug mulighederne for at fortælle kunderne om, hvad appen kan, hvis de spørger om noget, som de også kan finde svaret på i appen.

2 Kend appens funktioner

Sørg for at kende alle funktionerne i appen og find ud af, hvordan I finder frem til dem i appen. Så er I klædt på til at vejlede og hjælpe kunderne bedst muligt. På den måde opstår også flere muligheder for at gøre opmærksom på appen, hvis kunden spørger om en bestemt ydelse eller funktion.

3 Brug visitkortene

Får kunderne et visitkort med, hvor der står, hvad appen kan, og hvordan man henter den ned på sin mobil, er der en god sandsynlighed for, at de husker det, når de kommer hjem.

4 Tag den med til medicin- og compliancesamtaler

Appen giver en godt overblik over den medicin, man tager, og så er der en medicinhuskerfunktion, som er koblet op på ordinationen i FMK. Derfor passer den godt til dem, som er i målgruppen for

Rowa® Technologies

Fremtiden inden for apoteker

Lad BD Rowa støtte dig i overgangen til den digitale apoteksverden

- ✓ Centraliseret kontrol af alle digitale Rowa-systemer
- ✓ Kompatibel med alle løsninger fra Rowa samt andre producenter
- ✓ Enkelt design på webportalen vCloud

For flere oplysninger kontakt:

Henrik Walter

Mobil: 61270808

e-mail: henrik.walter@bd.com

Rowa® Technologies

Rowa®-opbevaringssystemer

Intelligente løsninger til opbevaring og udlevering i apoteker. Drag fordel af 20 års erfaring fra mere end 6.500 installationer i hele verden.

Rowa Vmotion®

Et fleksibelt, interaktivt præsentationværktøj som fremviser produkter, tilbud og reklamer til kunder i apoteket.

Rowa Vpoint™

Selvbetjeningsterminal som giver kunder adgang til vigtig information samt til at betjene dem selv inde i apoteket.

Mere innovation på vej fra Rowa Technologies:

Rowa Vshelf™ - Direkte salg via QR-kode udenfor apoteket.

TEKNISK. Når en generalforsamling afholdes elektronisk, skal der være styr på tekniken. Alle skal kunne logge ind, se, høre og komme til orde på distancen.

DIRIGENT. Tina Øster Larsen fra advokatfirmaet Bech Bruun styrede for første gang slagets gang på foreningens generalforsamling nr. 157.

I SPIDSEN. Direktør og formand får en snak.

Generalforsamling bag skærmen

Forslag til ny kredsstruktur og valg af tre medlemmer til bestyrelsen var på dagsordenen, da årets generalforsamling i Apotekerforeningen blev afholdt – digitalt som følge af COVID-19-restriktionerne.

Af: Trine Ganer
Foto: Magnus Klitten

Snak i pauserne, hygge over frokosten og en god sludder i køen til toilettet. Det er normalt vigtige elementer, når der holdes generalforsamling i Apotekerforeningen. Men efter mange måneder i pandemiens greb har man måttet vænne sig til, at kollegaerne er nogen, man mødes med på en skærm. Således også til generalforsamling nr. 157 i foreningen, som løb af stablen i elektronisk form den 17. maj.

98 aktive og 13 passive medlemmer tjekkede ind på generalforsamlingsportalen, og deltagertallet lå dermed på niveau med de foregående år.

Første beretning

Formand Jesper Gulev Larsen kunne aflægge bestyrelsens beretning efter sit første halve år i formandsstolen. Han blev valgt på sidste års generalforsamling, der var udsat til september på grund af COVID-19. Men til trods for et kort foreningsår var det ikke en kort beretning. Der har nemlig, ifølge formanden, været travlt. Ikke mindst COVID-19 har fyldt på både apotekerne og i bestyrelsen. Han benyttede lejligheden til at sende ros af sted til apotekerne og deres

medarbejdere.

”Vi har vænnet os til konstant at spritte os selv og omgivelserne af. Og nærmest pr. instinkt sikrer vi et afstandskrav, og at kundetal på apoteket bliver overholdt. Vi har vænnet os til det, og jeg vil gerne rose alle - både jer apotekere og jeres personale - for den store indsats, I har gjort. For det er bare blevet mere besværligt alt sammen,” sagde Jesper Gulev Larsen blandt andet.

Løbende spørgsmål

Til trods for mange opfordringer fra dirigent Tina Øster Larsen var der ingen af deltagerne, der benyttede muligheden for at få tilsendt et link og kommentarer. Deltagere sendte dog skriftlige spørgsmål ind løbende under generalforsamlingen.

Der blev blandt andet spurgt om apotekets mulighed for at se lagerstatus i den nye app, selv om apoteket ikke er tilmeldt, lige som bestyrelsen blev spurgt om sin holdning til placering af doseringsetiket på inderemballagen, så den forseglede emballage skal brydes.

AFSTAND. Medlemmerne måtte høre Jesper Gulev Larsen berette fra sit første halve år i spidsen for Apotekerforeningen på behørig afstand bag skærmene derhjemme.

Ny kredsstruktur

Det store tema var bestyrelsens forslag til en ny kredsstruktur i foreningen, som følger regionernes inddeling. Jesper Gulev Larsen begrandede fra talerstolen:

”Forslaget om at ændre kredsinddelingen hænger snævert sammen med strategien og ønsket om at blive en mere integreret del af sundhedsvæsenet. Vores organisering i kredsen skal gøre det lettere. Det er et vigtigt signal til vores omverden, at vi organiserer os på samme måde som resten af sundhedsvæsenet,” sagde formanden.

Forslaget, der har været debatteret på både kreds- og hovedmøder, blev sendt til urafstemning efter generalforsamlin-

gen. Afstemningen er afsluttet efter, at dette blad er sendt til tryk.

Bestyrelsens planer

På generalforsamlingen præsenterede Jesper Gulev Larsen i øvrigt bestyrelsens planer for det kommende års arbejde. Øverst på ønskesedlen står stadig en ny økonomimodel, appen skal videreudvikles, samarbejdet med regionerne skal styrkes, og der skal sammen med medlemmerne arbejdes videre på en ny foreningsstrategi, kunne formanden blandt andet fortælle. ●

Læs i øvrigt lederen side 4

URAFSTEMNING

Der er gennemført urafstemning efter generalforsamlingen. Her er stemt om bestyrelsens forslag til ny kredsstruktur og bestyrelsens forslag til kontingent. Desuden er der valgt tre medlemmer til bestyrelsen og tre suppleanter.

Urafstemningen er afsluttet, når dette blad udkommer.

Valg til bestyrelsen

Tre medlemmer var i år på valg til bestyrelsen

Gitte Halberg Andersen, Rødding Apotek

"Vi har en fantastisk sektor. Vi har et kæmpe meningsfyldt arbejde hver evig eneste dag. Vi kan gøre, og gør en forskel for Danmarks befolkning."

"Der er ingen tvivl hos mig om, at vi kan blive en væsentlig spiller i det nære sundhedsvæsen. Vi har så ekstremt meget at byde på i fællesskab, og vi kan, som nogle af de få, rent

faktisk lave forebyggelse på sundhedsområdet. Problemet er bare, at det ved kommuner og regioner måske godt, men de ved ikke, hvordan de skal bruge os. Og det er det, vi skal arbejde med – efter min mening – fremover. Og heldigvis noget som har en central rolle i vores nye strategi."

Mads Haaning Andersen, Sorø Apotek

"Jeg stiller op til endnu en periode i bestyrelsen, fordi jeg fortsat gerne vil være med til at påvirke vores sektors udvikling i det, man vel godt kan karakterisere som en hurtigt foranderlig verden. Det stiller krav til en bestyrelse i forhold til forandringsparathed."

"Vores fælles vaccinationsselskab er et 'best practice'-eksempel på et initiativ, der samler os. Der er tre ting, som kendetegner det:

1. det er borgernes behov
2. det er implementerbart på vores apoteker
3. der er en holdbar økonomisk model

Vores læring må være, at de tre elementer skal være til stede, hvis vi vil have succes med fælles initiativer."

Ute Pørksen, Ballerup Apotek

"Jeg gik til valg på 3 ting:"

"Indflydelse på generationsskifte: Vi brænder alle for vores apotek. Vi har lavet nye filialer og investeret i ny teknologi. Det er vores livsværk. Og så lige pludselig bliver man sat på et sidespor [...] Som minimum må vi derfor kræve, at en ny apoteker må overtage alt, der bliver opløst [...]"

"Vores fællesskab: [...] Nogle hælder mere til købmandskab, andre til faglighed. Jeg mener, vi skal begge dele [...] Kunderne skal kunne forvente den samme høje standard alle steder [...]"

"Kunderne tættere på apoteket: Influenzavaccinationer, antistof- og antigentest. Det er eftertragtede ydelser [...] Medicinsamtaler og TPI er også med til at holde på kunderne [...] Derfor vil jeg arbejde for, at vi får udviklet et værktøj, som er nemt at anvende i hverdagen."

Tre kandidater til tre suppleantpladser i bestyrelsen

Tue Askaa,
København Østerbro Apotek og København Øresunds Apotek

Thomas Croft Buck,
Vejle St. Thomas Apotek og Børkop Apotek

Trine Frost Hansen,
Nykøbing Apotek og Holbæk Elephant Apotek

Rækkefølgen af de tre suppleanter er afgjort af urafstemningen.

Lad køresygen blive hjemme og nyd rejsen

Både **køresyge** og **søsyge** skyldes en konflikt i hjernen, når synsindtryk er i modstrid med det du føler eller oplever. Hjernen har svært ved at tolke signalerne, når vi oplever gyngende, svajende eller kraftige bevægelser via balanceorganet i øret, samtidig med at signalerne fra øjnene fortæller noget andet.

Tabletten mod køresyge og søsyge

Postafen indeholder antihistaminet meclozin, der gør at man bliver mindre følsom over for bevægelsesforandringer.

Balanceorganets signaler dæmpes, og dermed mindskes risikoen for at man bliver utilpas og kaster op. Læs mere information på postafen.dk

Postafen
Receptfri tablet mod køresyge

Postafen® 25 mg tabletter (meclozinhydrochlorid) **Indikationer:** Allergiske sygdomme, især urticaria, høfeber og allergisk rhinit. Transportsyge. **Læs indlægssedlen grundigt inden brug.** **Dosering:** Allergiske sygdomme: Voksne og unge over 12 år: 25–50 mg 1–2 gange daglig. Transportsyge: Voksne og unge over 12 år: 25–50 mg 1–2 timer før afrejse. Søvnløshed: Voksne: 25–50 mg til natten. Bør ikke anvendes til børn under 12 år uden lægens anvisning. **Kontraindikationer:** Søvnnapø, Overfølsomhed over for det aktive stof eller flere af hjælpestofferne eller piperazinderivatet. Patienter med leverinsufficiens. **Særlige advarsler og forsigtighedsregler vedrørende brugen:** Hvis du har forhøjet tryk i øjet, hvis du lider af vandladningsbesvær på grund af forstørret prostata eller forsnævring af blærehalsen, pylorostenose, nedsat bevægelighed af tarmen, myasthenia gravis, demens, hvis du er ældre, hvis du har vejtrækningsbesvær eller har tendens til kramper. **Trafik- og arbejdssikkerhed:** Postafen kan især ved starten af behandlingen og ved øgning af dosis, påvirke evnen til at føre motorkøretøj eller betjene maskiner i væsentlig grad. **Bivirkninger:** Mere end 10 % af de behandlede patienter kan forvente at få bivirkninger. De almindeligste bivirkninger er døsighed og sedation. **Pakninger:** 10, 20, og 100 tabletter. Dette er uddrag fra produktresumé dateret 9 december 2019, www.produktresume.dk. CampusPharma AB www.campuspharma.se.

APOTEKSPORTRÆTTER I Danmark er der 521 apoteksenheder. De har til fælles, at de udleverer og rådgiver om medicin. Men de er også meget forskellige. Farmaci besøger i den kommende tid en række apoteker og tegner derigennem et billede af en sektor med mange slags opgaver og udfordringer. Denne gang skal vi med på arbejde på et apotek, der er fordelt på seks enheder.

REPORTAGE

FREDERICIA KRONE APOTEK MIDDELFART APOTEK

Et apotek på seks adresser

Sektoren er under forandring. Apotekerne knopskyder, og de mange nye filialer øger tilgængeligheden for borgerne. Samtidig betyder det en markant forandring af drifts- og arbejdsvilkår på apotekerne. Farmaci har mødt apoteker Tine Klingsten Nielsen til en snak om, hvordan man sikrer fagligheden på de små apoteksenheder. Og vi var med farmakonom Malene Eilenberg på arbejde en formiddag, hvor hun stod alene på apotekets filial på Nymarksvej.

AF: TRINE GANER
FOTO: VITA KORSGAARD

MORGENVAGT. Der er én farmakonom på arbejde, når apoteket åbner kl. 9.30. I dag er det Malene Eilenberg, der har opgaven med at rulle gitteret op og åbne apoteket.

KOLLEGAHJÆLP. Der er altid en farmaceut inden for rækkevidde, selv om farmakonomerne er alene på arbejde. På Fredericia Krone Apotek gør de en indsats for at få en kultur, der gør, at man kan ringe om alt. Intet er for småt.

FAKTA!

På seks år er antallet af apoteker i Danmark steget fra **312** til **521**.

REPORTAGE FREDERICIA KRONE APOTEK MIDDELFART APOTEK

Klokken er 9.30. Malene Eilenberg sætter nøglen i, og gitteret foran den brede åbning glider langsomt op. Apoteket er åbent, og snart triller den første kunde ind med sin indkøbsvogn fyldt med varer fra SuperBrugsen inde ved siden af. "Jeg skal høre, om du har en fed creme. Jeg har noget håndeksem," siger den midaldrende kvinde.

Farmakonomen spørger ind til kvindens eksem og foreslår hende forskellige cremer, der kan lindre symptomerne.

Når Malene Eilenberg åbner apoteket, er hun alene de første timer. Ved middagstid kommer en kollega fra en af de andre filialer, så hun kan holde frokostpause. Derefter er de typisk to, indtil apoteket lukker kl. 18.

Filialen ligger i et lille butikscenter i byens udkant. Den er for nylig flyttet fra Vestergade inde midt i Fredericia ud i det lille butikscenter. Og den er dermed udtryk for en generel tendens til, at apotekerne flytter ud i centre og ved større supermarkeder. I det hele taget knopskyder apotekerne massivt i disse år.

I dag har 101 – altså over halvdelen – af landets apotekere tre eller flere apoteksenheder. Før apotekerloven blev indført i 2015, var der kun tre apotekere, der havde tre apoteksenheder, og ingen havde flere.

For borgerne betyder det bedre tilgængelighed, når apoteket rykker tættere på, hvor de bor og handler. For apotekerne giver det helt nye udfordringer, når aktiviteter og medarbejdere er fordelt på flere enheder. For hvordan disponerer og fordeler man bemanningen optimalt? Hvordan skaber man sammenhæng og godt flow af informationer på tværs? Og hvordan sikrer man fagligheden, når farmakonomerne indimellem står alene på en enhed?

Rotation er svaret

For apoteker Tine Klingsten Nielsen er svaret først og fremmest: rotation. Medarbejderne cirkulerer mellem de tre enheder, som - ud over filialen på Nymarksvej - udgøres af hovedapoteket inde i gågaden og en filial i Fredericia Sundhedshus. Desuden har apotekeren Middelfart Apotek med to tilhørende filialer. Det betyder reelt seks enheder, der, ifølge Tine Klingsten Nielsen, gerne skal fungere som ét apotek fordelt på seks adresser.

"Med rotation sikrer vi, at der ikke er nogen, der står alene hele tiden. På den måde sikrer vi også, at medarbejderne er inde over mange forskellige opgaver på flere enheder. På den måde bliver vi mindre sårbare og mere fleksible. De fleste af medarbejderne er glade for den variation, der ligger i ikke at være det samme sted hver dag," fortæller Tine Klingsten.

Det gælder også for Malene Eilenberg.

FÆLLESSKAB. For apoteker Tine Klingsten Nielsen er det vigtigt, at der er et godt fællesskab på tværs af alle hendes seks apoteksenheder. Det sikrer hun blandt andet med rotation, så alle arbejder sammen på kryds og tværs. Og så har apoteket en fælles Facebook-gruppe, hvor medarbejderne kan kommunikere både fagligt og socialt.

”Jeg kan godt lide afvekslingen. Da jeg var elev, var jeg på et apotek uden filialer. Det er helt anderledes at komme ind på den samme arbejdsplads hver dag og være sammen med de samme mennesker. Begge ting kan noget,” siger farmakonomnen.

Intet er for småt

En af de største udfordringer ved at være alene er, at man ikke har en farmaceut eller en anden kollega ved hånden, hvis man har et spørgsmål eller noget, man gerne vil vende. Men kollegaerne er ikke længere end en telefonopringning væk:

”Vi lægger meget vægt på at få skabt en kultur, hvor man ringer til en farmaceut, så snart man er i tvivl om noget. Det er forudsætningen for, at det kan fungere at have medarbejderne spredt ud på mange enheder,” siger Tine Klingsten.

Det kan Line Jørgensen, der er farmakonom på apoteket, godt genkende. Som filialansvarlig på filialen på Nymarksvej står hun ofte alene.

”Vi ringer med stort og småt, om det er en recept eller et spørgsmål til en creme. Det første jeg gør, når jeg møder om morgenen, er at åbne Staff, så jeg har et overblik over, hvem der er på arbejde på de andre filialer. Så er jeg forberedt på, hvem jeg ringer til, når spørgsmålene opstår. Der er aldrig noget, der er for småt til at ringe til en farmaceut om,” siger Line Jørgensen.

Medicinsamtaler online

En anden udfordring, når man er ene farmakonom på filialen, er medicin- og compliancesamtalerne. Kunder, der er i målgruppen, må henvises til de andre filialer. Og det går som regel >

REPORTAGE

FREDERICIA KRONE APOTEK MIDDELFART APOTEK

fint, fortæller Malene Eilenberg.

"Når der kommer en kunde, som starter op på noget medicin, henviser vi til, at man kan tage hen på Kronen (hovedapoteket, red.) og få en medicinsamtale. Det er folk som regel åbne over for. Måske fordi vi ligger relativt tæt på," siger Malene Eilenberg.

Apoteket er dog også på trapperne med et nyt tiltag, der skal gøre det muligt at få en medicinsamtale på de små enheder, selv om der ikke er en farmaceut fysisk til stede: den digitale medicinsamtale.

"Vi skal i gang med online medicinsamtaler. Og det tror jeg faktisk, at mange kunder vil tage godt imod. Manges holdning har flyttet sig under corona, hvor man har vænnet sig til, at meget foregår på en skærm. Så jeg tror, mange vil opfatte det som naturligt," siger Malene Eilenberg.

Idéer cirkler rundt

Klokken er blevet lidt over 11 på apoteket på Nymarksvej, og ind ad døren kommer Pia Lund Kristoffersen, service- og logistikansvarlig, i høj fart. Hun smider jakken og cykelhjelmen og går straks i gang med at sætte de varer på plads, som Malene Eilenberg ikke har nået.

Pia Lund Kristoffersen er rundt på de fleste af enhederne i Fredericia hver dag. Her holder hun styr på varerne og giver en hånd med det praktiske, hvor der er brug for det.

"Vi hjælper hinanden," siger hun, mens hun lægger paknin-

ger på plads i apotekets Fama. Hun lægger dem ned i skufferne efter et bestemt system, som de netop har indført på alle de enheder, hvor der ikke er robot. Indtil for nylig har pakningerne været lagt ned på forskellige måder, og det har skabt rod og forvirring og gjort det svært at finde det, man skulle bruge.

"Når medarbejderne roterer på tværs af mange enheder, er vi nødt til at gøre tingene på samme måde alle steder, hvis hverdagen skal fungere. Hvis de er gode til noget på en af enhederne, får vi det bredt ud til alle," siger Tine Klingsten Nielsen.

Og det er da netop også her, hun ser den helt store fordel i at have et apotek, der er spredt ud på mange adresser.

"Det er klart, at der er udfordringer, men det styrker også fagligheden og giver noget dynamik. Vi går aldrig i stå, fordi de gode ideer cirkulerer rundt på tværs af enhederne og medarbejderne," siger Tine Klingsten Nielsen.

På Nymarksvej kan Malene Eilenberg nu gå til frokost. Hendes kollega Malene Rose er netop kommet på cykel fra filialen i Fredericia Sundhedshus. Det er her, Fredericia Krone Apotek har sin forsendelse, og her har hun brugt formiddagen. Nu kan hun afløse Malene Eilenberg, der efter at have været alene hele formiddagen nu kan nyde sin frokost uden forstyrrelser.

Hun er glad for den omskiftelige hverdag med sine kollegaer, som hun arbejder sammen med på kryds og tværs.

"Det er selvfølgelig anderledes, når man roterer, men jeg følger stadig, at jeg er en del af et fællesskab med kollegaerne," siger hun. ●

TENDENS. Filialen på Nymarksvej i Fredericia er for nylig flyttet fra Fredericia centrum ud i det lille center i byens udkant. Det er apoteket ikke alene om. I disse år flytter mange apoteker fra gågader og bymidter til supermarkeder og indkøbscentre.

FREDERICIA KRONE APOTEK + MIDDELFART APOTEK

Apoteker: Tine Klingsten Nielsen fik bevillingen til at drive Middelfart Apotek i 2012 og Fredericia Krone Apotek i 2016.

Antal enheder: Seks i alt inkl. hovedapotekerne.

Ansatte: 6 farmaceuter, 20 farmakonomer I alt 40 medarbejdere.

Ledelsesteam består af apoteker Tine Kligsten Nielsen og hovedparten af farmaceuterne. Der er to souschefer.

Apotek på mange enheder

Sådan får Fredericia Krone Apotek og Middelfart Apotek de seks enheder til at fungere på tværs:

Rotation: Medarbejderne roterer på kryds og tværs mellem flere enheder. Det sikrer videndeling, variation og mindsker sårbarheden.

Ensretning af processer: Ensretning af processer og systemer er afgørende for at det kan fungere, når medarbejderne roterer. Den nylige certificering har bidraget dertil. De gode idéer får lov at cirkulere på tværs.

Morgenmøder hver for sig: Apotekets medarbejdere står selv for indholdet på de morgenmøder, der afholdes hver 14. dag. Et morgenmøde bliver optaget og kan derefter ses af medarbejderne, når det passer. På den måde undgår man, at medarbejdere går glip af morgenmøder, fordi de holder fri, er syge eller andet. Alle har samme viden.

Kultur: Der lægges vægt på en fælles kultur på tværs af enheder. Det sikres via fælles værdier, som ledelsen har stort fokus på at italesætte. Et led i den kultur er, at man altid kan ringe med faglige spørgsmål til farmaceuterne, når man bemande en enhed, hvor der ikke er farmaceuter til stede.

Kommunikation: Apoteket har et intranet, hvor kommunikationen ud til alle medarbejdere og enheder foregår. Desuden har man en fælles lukket Facebook-gruppe. Her deler medarbejderne oplevelser fra hverdagen i ord og billeder og ønsker kollegaen tillykke med fødselsdagen eller siger god weekend. Det er med til at skabe fællesskab, selv om man ikke er sammen fysisk.

Jubilæumsfondens lejligheder

Vidste du at Danmarks Apotekerforenings Jubilæumsfond ejer tre ejendomme på Frederiksberg?

Du kan blive skrevet op på ventelisten. Det koster 500 kr. pr. år.

Gå ind på medlemsnettet under Medlems-tilbud og udfyld formularen.

Hvis du ikke har adgang til medlemsnettet, kan du sende en mail til

apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk

Du skal skrive Jubilæumsfondens venteliste i emnefeltet.

DANMARK

Kronikere har forskelligt informationsbehov om medicin

Nyt dansk studie identificerer fire forskellige typer af kronikere i forhold til, hvordan de håndterer information om medicin.

DER ER STOR FORSKEL på, hvordan kronikere håndterer information om deres medicin – fra den selvbestemmende og selvstyrende til den, som er helt afhængig af hjælp fra den nærmeste familie.

Et nyt dansk studie opstiller fire idealtyper, som afspejler kronikerens brug af information om deres medicin:

- Idealtipe I er selvbestemmende og i høj grad selvstyrende
- Idealtipe II er sikkerhedssøgende og selvstyrende
- Idealtipe III er afhængig af sundhedsprofessionelle og kun lidt selvstyrende
- Idealtipe IV håndterer medicinforbruget tæt sammen med den nærmeste familie.

De fire idealtyper har helt forskellige behov for viden om medicin og medicinbehandling. Det stiller store krav til sundhedsvæsenet, herunder apoteket. Eksempelvis søger idealtipe I aktivt informationer om for eksempel bivirkninger og interaktioner hos en bred vifte af forskellige kilder – for eksempel hos fagpersoner, i internetfora og familien. Den type vil typisk kun have tiltro til lægens vurdering, hvis den ledsages af faglige begrundelser. Idealtipe III foretrækker derimod i højere grad en enkel, mundtlig forklaring hos egen læge og bliver usikker ved for mange informationer om for eksempel bivirkninger.

Fælles for alle idealtyper er, at alle har et stærkt behov for at blive mødt i øjenhøjde og med empati – uanset, om man er selvstyrende eller mere usikker.

Idealtyperne kan altså give et pejlemærke i forhold til, hvordan og hvordan man skal informere kronikeren. Patienter, som er idealtipe III, har brug for grundig information, da de kun i begrænset omfang selv opsøger den.

Idealtyperne er altså ikke konkrete, stadfæstede kategorier, men de kan være med til at give sundhedsfaglige en bevidsthed om, og et sprog for, hvordan information har indflydelse på den enkelte kroniker. ●

Møller, Marianne, Hanne Herborg, Stig Ejdrup Andersen & Tine Tjørnhøj-Thomsen (2021): Chronic medicine users' self-managing medication with information - A typology of patients with self-determined, security-seeking and dependent behaviors, Research in Social and Administrative Pharmacy, Volume 17, Issue 4.

SVERIGE

Personlig, farmaceutisk omsorg øger compliance blandt patienter med koronar hjertesygdom

Hjertepatienter, som løbende taler med en farmaceut, får forbedret compliance og livskvalitet, viser svensk ph.d.-afhandling.

DET HAR EN POSITIV effekt, når en farmaceut følger løbende op på hjertepatienter, der tager kolesterol-sænkende medicin. Både hvad angår compliance og patienternes oplevelse af medicinindtaget – og dermed på livskvaliteten som kronisk hjertepatient.

Studiet, som er en del af en ph.d.-afhandling, blev foretaget ved hjerteklinikken på Kalmar Länssjukhus. En farmaceut med særlige kompetencer inden for kommunikation og hjertemedicin mødte først hjertepatienterne fysisk på klinikken. Derefter fulgte farmaceuten op med medicinsamtaler og motiverende interviews i løbet af lidt over seks måneder.

Indsatsen fungerede ved, at farmaceuten først kortlagde patientens bekymringer i forbindelse med medicinindtag. Det kunne være usikkerhed ved behandlingens effektivitet eller bivirkninger. Derefter talte farmaceuten løbende med patienten telefonisk. Det kunne føre til, at farmaceuten foreslog nedsat dosis eller medicin mod bivirkninger over for den tilknyttede læge. Det mundede også ud i konstruktive tips til patienten – for eksempel, at de kunne bruge en doseringsæske – eller i personlige samtaler om deres bekymringer.

Selve dialogen og den øgede hensyntagen fra en farmaceut havde en positiv effekt hos patienten, der oplevede en øget respekt fra sundhedsvæsenet og dermed en større tiltro til deres behandling.

Studiet fandt, at 88 % af de patienter, der fik ekstra støtte fra en farmaceut, efterfølgende erklærede, at de tog deres medicin i vid udstrækning. Det tilsvarende tal i gruppen, der modtog standardpleje, var 77 %.

Studiet fandt dog også, at indsatsen ikke havde betydning for patienternes kolesteroltal, men at den derimod havde betydning for patienternes livskvalitet, idet patienterne fik adresseret deres specifikke bekymringer og følte sig bedre hørt af sundhedsvæsenet. ●

Johansson Östbring, Malin (2021). Pharmaceutical care in coronary heart disease (Ph.d.-afhandling, Linnæus University Press). Tilgængelig på <http://lnu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1537931&dswid=5328>

solbeskyttelse

Tekst: **ADRIAN SKOV**

Foto: **RUNE PEDERSEN**

Rød vaseline til soldaterne

Den første solcreme, Red Vet Pet, blev udviklet under anden verdenskrig til amerikanske soldater udstationeret i Stillehavet. Den var tyk, med en konsistens som vaseline, ildelugtende og rødlig i farven. I løbet af 50'erne overtog, videreudviklede og markedsførte det amerikanske firma Coppertone produktet, og det blev en kommerciel succes.

2 mg solcreme per kvadratcentimeter

Så meget solcreme skal smøres på huden for at opnå den solfaktor, der står på emballagen. Det svarer til en god håndfuld solcreme til en voksenkrop. Myndighedernes anbefaling er, at man bruger minimum faktor 15 i det danske sommerhalvår og mindst faktor 30, hvis man rejser sydpå.

Gletsjercreme til eventyrerne

Nogenlunde samtidig med Red Pet Vet blev den østrigske kemiker Franz Greiter skoldet under opstigningen af bjergene Piz Buin. Det ansprogede ham til at udvikle en af de første syntetiske solcremer, Gletscher Crème. Han navngav senere firmaet Piz Buin som en hyldest til den skæbnsvangre opstigning.

SPF 2,7

Ifølge en undersøgelse fra 2017 er det den reelle solfaktor, danskerne i gennemsnit bruger, fordi vi smører for lidt solcreme på.

Dobbelt fakta er IKKE dobbelt beskyttelse

Jo højere SPF, jo større mængde solfilter er der i et produkt. Det betyder dog ikke, at SPF 30 beskytter dobbelt så godt mod UVB-stråler som SPF 15. Forholdet er snarere 93,3 % ved SPF 15, og 96,6 % ved SPF 30 (Tal fra Apotekets a.m.b.a.).

52

danskere får dagligt konstateret hudkræft

Når huden påvirkes af solen, starter en proces i cellerne. De celler, som er for ødelagte til, at kroppen kan reparere dem, ødelægges selv, melanin produceres for at nedsætte risikoen for fremtidige skader, og blodtilstrømningen til de beskadigede områder øges. Det er derfor, huden bliver rød og føles varm efter solpåvirkning. Solens skader på huden hober sig op med tid, og dermed øges risikoen for, at en celle med beskadiget DNA bliver til en kræftcelle og begynder at dele sig ukontrollabelt. Derfor ses hudkræft typisk hos ældre, men alle, der opholder sig i solen, er udsatte. Hudkræft den hyppigste kræftform i Danmark.

Sol og skønhedsideal

Den kommercielle udvikling af de første solcremer fulgte i kølvandet på et skiftende skønhedsideal. Før 1920'erne blev solbrun hud associeret med udendørs, manuelt arbejde, mens bleg hud betød forfinelse og overskud. Men i takt med at de lavere klasser rykkede indenfor på fabrikker og kontorer, og de øvrige klasser fordrev tiden udenfor og på krydstogter til troperne, blev skønhedsidealet omvendt, og behovet for solbeskyttelse til den følsomme, blege hud skød i vejret.

Redigeret af
**JONATAN DEBELL
OG
TRINE GANER**

THISTED

UDNÆVNELSE

Apoteker **Inge Trine Kristoffersen** overtager **Thisted Svane Apotek** den 1. juni 2021.

Mød Inge i næste nummer af Farmaci.

NY FILIAL

Skovlunde Apotek og apoteker **Jacob Lenau** åbnede ny filial den 10. maj 2021 på adressen Bagsværd Hovedgade 126 A. **Bagsværd Svale Apotek** er navnet på den nye filial. Herudover driver Jacob Lenau Apoteket Møllebro som filial i Hillerød.

NØRRE NEBEL

FLYTNING

Nørre-Nebel Apotek, der drives af apoteker **Jacob Rasmussen**, flyttede pr. 25. maj 2021 til adressen Bredgade 45, 6830 Nørre Nebel.

LEDIG BEVILLING

Apoteker **Peder Harboe** har fået tilladelse til at opgive sin bevilling til at drive **Korsør Apotek** fra udgangen af oktober 2021. Bevillingen er således ledig pr. 1. november 2021.

Ved udløb af fristen var der ikke kommet ansøgere til bevillingen, og der er genopslag med frist for ansøgning 15. juni 2021 kl. 12.

Hvis der stadig ikke er ansøgere, er næste skridt, at apoteket lukker som selvstændig bevilling. Det sker dog først efter en struktursag, hvor det skal vurderes, om der er et forsyningsmæssigt behov for en filial. Resultatet af struktursagen er enten lukning for receptekspedition i Korsør eller oprettelse af en påbudt filial på stedet.

GENOPSLAG

KORSØR

RØDBY

OPGIVELSE AF BEVILLING

Apoteker **Erik Laursen, Bagsværd Apotek**, har fået tilladelse til at opgive sin bevilling med udgangen af oktober 2021. Der var ansøgningsfrist den 9. juni 2021.

LEDIG BEVILLING

Apoteker **Poul Nissen, København Apoteket Trianglen**, har fået tilladelse til at opgive sin bevilling fra udgangen af december 2021. Der var frist for ansøgning hos Lægemedelstyrelsen den 9. juni 2021.

NY FILIAL

Taastrup Apotek har fået endnu en ny filial på adressen Trianglen 2 på Østerbro i København. **Trianglen Central Apotek** slog dørene op den 7. juni, og det er den tredje nye filial, som apoteker **Behzad Ghorbani** har etableret, siden han overtog Taastrup Apotek for halvandet år siden. Apoteket er nu oppe på fem filialer foruden hovedapoteket.

BAGSVÆRD

KØBENHAVN

NY FILIAL

Rødby får endnu et apotek. Apoteker **Ole Lystrup Iversen** åbnede den 4. juni 2021 en ny filial med navnet **Løve Apotek Rødby**. Apoteker Ole Lystrup Iversen driver i forvejen Løve Apotek Nykøbing F. samt fire filialer fordelt i byerne Nysted, Nykøbing F og Maribo.

OPGIVELSE AF BEVILLING

Apoteker **Jens Hardy Madsen, København Christianshavns Apotek**, har fået tilladelse til at opgive sin bevilling fra udgangen af september måned 2021. Der var ansøgningsfrist den 9. juni 2021.

ARCHIV FOR PHARMACI OG CHEMI
184. bind - 178. årgang - Nr. 6
11. juni 2021

apotek

UDGIVER

Danmarks Apotekerforening
Bredgade 54
1260 København K
+ 45 33 76 76 00
farmaci@apotekerforeningen.dk

FORSIDE

Illustration Mai-Britt Amsler

REDAKTION

Ansv. redaktør: Lene Lund Hansen
Daglig redaktør: Trine Ganer
Journalister:
Merete Wagner Hoffmann

GRAFISK PRODUKTION

Layout: Esben Bregninge Design
Tryk: Rosendahls Tryk

ANNONCESALG

Media-Partners
Hanne Kjærgaard
Tlf: 2967 143
hanne@media-partners.dk

MEDLEM AF

DANSKE MEDIER

KONTROLLERET AF

DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

KONTROLLERET OPLAG

1.007 i perioden 1. august - 30. juni 2020

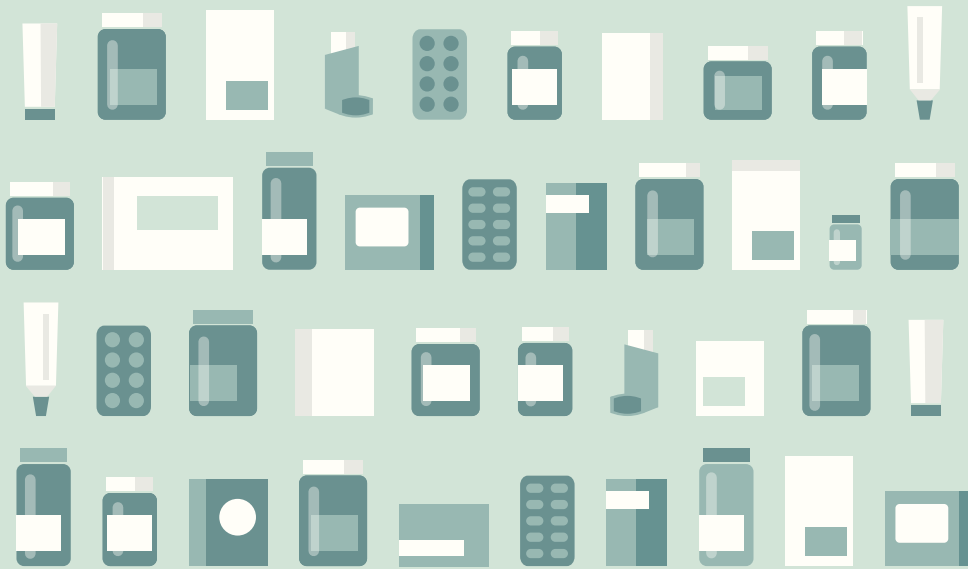
FARMACI NR. 7 UDKOMMER

fredag den 30. juli 2021

VIDSTE DU, AT ...

danskerne køber 60 mio.
pakker receptmedicin om året?

Det svarer til, at hver dansker i gennemsnit
køber 10 pakker årligt.

60.000.000

